

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения, конкурси 2

Изкуство, думи... 6

Съобщения, конкурси 19

Изкуство, думи... 21

Хроника 22

Изкуство, думи... 24

Предстоящо,
изкуство, думи... 30

Оформление:

Александър Стефанов

Фотограф:

Дени Кръстев

Редактор:

Марияна Аврамова

На корицата:

Нешева – „Лого на Първото биенале
на българския дизайн“

За контакти и реклама:

тел. 02) 944 4141

02) 943 4421

факс: 02) 946 0212

press@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448



Зahari Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6



Управителният съвет на Сдружение с нестопанска цел – „Съюз на българските художници“ – (с решение по протокол № 7 от 7 октомври 2008 г.) на основание чл.26, ал.3 от ЗЮЛНЦ свиква ОБЩО СЪБРАНИЕ на Сдружението на 10 декември 2008 г. от 10 часа на адреса на управление на Сдружението в гр.София, ул. „Шипка“ 6, изложбената зала на II етаж, при следния дневен ред:

Приемане на бюджет на СБХ за 2009 год.

При липса на кворум на основание чл.27 от ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе в същия ден от 11 часа, на същото място и при същия дневен ред.

*През м. декември в галерия „Шипка“ 6 ще се открие **традиционната годишна национална изложба на секция „Скулптура“**. Тя има представителен характер и има за цел да покаже създаденото от българските скулптори през последната година. Всеки автор има право да представи до 3 произведения, без ограничения във формат, материал и техника. В изложбата могат да бъдат представени различни идейни и пластични тенденции в развитието на българската скулптура.*

Творбите за изложбата се приемат на 9 декември т.г. от 11 до 17 часа.

Откриване – 11 декември т.г., 18 часа, „Шипка“ 6 – I етаж

Традиционната керамична изложба „Св. Спиридон“ ще се проведе през м. декември в изложбената зала на IV етаж на „Шипка“ 6.

Приемане на творбите – 10 декември, от 11 до 17 часа.

Откриване – 12 декември, 18 часа, IV етаж, „Шипка“ 6.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Уведомяваме Ви, че съгласно решение № 5-1/01.10.2008 г. на Управителния съвет на Сдружение „Изграждане в град Добрич на паметник на ген. Иван Колев и загиналите за освобождението на Добруджа през 1916 година“ конкурсът за изграждане на паметник на ген. Иван Колев (публикуван в бюлетин 7, 2008 год.) се удължава до 1 декември 2008 год.

За повече информация:

058/602215 Евелина Ханджиева, директор на Художествена галерия Добрич.

ХІХ МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ НА ХУМОРА И САТИРАТА В ИЗКУСТВАТА

ГАБРОВО 2009, 16 май – 30 септември

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ХІХ Международно биенале на хумора и сатирата в изкуствата – Габрово 2009 е конкурс за съвременни хумористични и сатирични творби в следните РАЗДЕЛИ/ИЗЛОЖБИ:
– карикатура; графика и рисунка; живопис; скулптура; плакат; фотография.

ТЕМА: „СВЕТЪТ Е ОЦЕЛЯЛ, ЗАЩОТО СЕ Е СМЯЛ“

ОРГАНИЗАТОРИ: Музей „Дом на хумора и сатирата“, Община Габрово, Министерство на културата, Сдружение „Хумор на народите“. Председател на Организационния комитет е кметът на Община Габрово.

ОТКРИВАНЕ – 16 май 2009 година в 11.00 часа в Музея „Дом на хумора и сатирата“ – Габрово. Изложбите продължават до 30 септември 2009 година.

Жури, съставено от професионалисти и предишни лауреати, селектира творбите и присъжда наградите. Решенията на журито не подлежат на обжалване.

НАГРАДИ

Голямата награда – статуетка „ЗЛАТНИЯТ ЕЗОП“, 2000 лв., диплом и самостоятелна изложба на Биенале 2011 година;

Наградата на град Габрово – статуетка „ГАСКАР“, 1500 лв. и диплом;

Награди на Министерство на културата на Република България и дипломи – 6 награди по 1000 лв. – по една за всеки раздел.

СПЕЦИАЛНИ НАГРАДИ:

Награда на „Скални материали“ АД – Русе за скулптура – 2000 лв. и диплом; Награда на „Скални материали“ АД – Русе за млад скулптор (до 35 г.) – 1000 лв. и диплом; Награда на LIONS CLUB – Баден Хеленентал, Австрия за млад български график (до 30 г.) – 500 евро и диплом; Награда на Сдружение „Хумор на народите“ – 400 лева и диплом; Награда на „Интер Дата Системи“ ООД за най-смешна фотография – професионална фотографска раница на фирма LOWEPRO и диплом.

СПЕЦИАЛНИ ТЕМАТИЧНИ НАГРАДИ:

Награда на Министерството на здравеопазването на Република България за плакат на тема „Живот без тютюнев дим“ – 800 лв. и диплом; Награда на Prestigio Technologies Ltd. за карикатура на тема „Изкуството на високите технологии“ – кожен външен диск за съхранение на данни Prestigio Data Safe I и диплом; Награда на Prestigio Technologies Ltd. за фотография на тема „Изкуството на високите технологии“ – кожен външен диск за съхранение на данни Prestigio Data Safe I и диплом; Награда на Prestigio Technologies Ltd. за плакат на тема „Изкуството на високите технологии“ – кожен външен диск за съхранение на данни Prestigio Data Safe I и диплом; Награда на Дирекцията „Национален парк „Централен Балкан“ за карикатура на тема „Защита на природата“ – 3-дневно пребиваване из националния парк „Централен Балкан“ и диплом; Награда на Сдружението „Планета ГАБРОВО“ за произведение на габровска тематика – статуетка, 100 лв. и диплом.

Паричните награди подлежат на данъчно облагане съгласно българското законодателство. Наградените творби остават във фонд „Хумор на народите“ на Музея „Дом на хумора и сатирата“. Домът си запазва правото да покани за своя сметка наградените автори за участие в церемонията по награждаването.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА УЧАСТИЕ

1. Конкурсът е отворен за участие на всички творци, приемачи условията за участие.



2. СРОК ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ТВОРБИТЕ – 1 март 2009 година;

АДРЕС: МУЗЕЙ „ДОМ НА ХУМОРА И САТИРАТА“;

ул. „Брянска“ 68, п.к. 104, 5300 ГАБРОВО, БЪЛГАРИЯ

За справки: тел.: **+359 66/ 80 72 48; 80 35 26; 80 49 45; факс: +359 66/ 80 69 89;**

e-mail: humorhouse@globcom.net; humorhouse@mail.bg

3. Творбите трябва да са оригинали, ненаграждавани в други конкурси, подписани от автора и да са негова собственост. Техники – свободни.

4. Максимални размери: за карикатура – А 4 (29 x 21 см.); за графика и рисунка – 70 x 100 см.; за живопис – 150 x 150 см; за скулптура – 80 см височина и 20 кг тегло; за плакат – 70 x 100 см.; за фотография – 30 x 40 см.

5. Всеки участник може да изпрати не повече от 5 творби за раздел/изложба. За участие в отделна изложба се допускат до 2 творби.

6. На гърба на творбата авторът посочва името си, наименованието на творбата, годината на създаването, техниката, стойността ѝ и раздела/изложбата, за която е предназначена. Творбите се придружават задължително от попълнен с печатни букви формуляр за участие.

7. Домът на хумора и сатирата приема с благодарност дарени творби за фонда „Хумор на народите“ и моли авторите изрично да отбележат волята си на дарители в удостоверение за дарение към формуляра за участие.

Имената на дарителите ще бъдат поместени в интернет-страницата на ДХС, а дарените творби ще се показват в бъдещи изложби в страната и чужбина.

8. Авторите, които желаят да получат обратно творбите си, отбелязват това във формуляра за участие. Същите могат да получат творбите си лично в ДХС от 01.10 до 31.12.2009 г. Творби могат да се връщат и по пощата в горепосочения срок, след изпращане на суми, включващи опаковане, експедиция и пощенски разноски: за карикатура, графика, рисунка, плакат и фотография – 20 лева.; за живопис и скулптура – 50 лева.

Творбите с неуредени разноски за връщане и непотърсени от авторите до 31.12.2009 г., се регистрират във фонда „Хумор на народите“.

9. Сумите за връщане на творбите се изплащат: чрез банков превод за Музей „Дом на хумора и сатирата“, БАНКА ДСК – Габрово, IBAN номер:BG83STSA93003110025400, BIC код на Банка ДСК: STSABGSF

– чрез пощенски запис – на името на Музей „Дом на хумора и сатирата“;

– в брой – в касата на Музея „Дом на хумора и сатирата“;

– ЧЕКОВЕ НЕ СЕ ПРИЕМАТ.

10. Творбите се изпращат по пощата като печатни пратки без рамки и паспарту.

11. Авторите заплащат транспорта на творбите си франко Габрово.

12. Музеят „Дом на хумора и сатирата“ гарантира за сигурността на получените творби от датата на приемането до датата на връщането им. Той не поема отговорност за творби, повредени или изгубени по време на транспортирането им.

13. Музеят „Дом на хумора и сатирата“ си запазва правото да репродуцира изложените творби и да ги публикува в свои издания, както и да ги рекламира в други такива.

14. Музеят „Дом на хумора и сатирата“ издава каталог на изложбите.

15. С участието си в Биеналето авторите приемат условията на този договор.

АВТОРИТЕ НЯМА ДА БЪДАТ ПЕРСОНАЛНО УВЕДОМЯВАНИ

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ КОНКУРСА.

Условията, съставя на журито и информация за получените, селектираните и наградените творби можете да намерите на:

<http://www.humorhouse.bg> .

КОНКУРС**ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКО ЛОГО НА ГРАД ДОБРИЧ**

I. ОРГАНИЗАТОРИ: Община град Добрич, Консултативен съвет по туризъм.

II. ПРЕДМЕТ: Изработване на туристическо лого на Община град Добрич, което по най-добрия и обществено признат начин да промоцира идентичността на туристическата дестинация Добрич. Проектът, класиран на първо място, ще бъде регистриран от Община град Добрич като туристическо лого на града. Общината ще тиражира избраното лого чрез отпечатване върху рекламни материали, каталози, сувенири и други.

III. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ: Графичният знак трябва да съдържа в посланието си целта на Община град Добрич и Консултативния съвет по туризъм: Да се стимулира туристическият интерес към Добрич. Добрич да се развива и утвърждава като туристически град. Проектът трябва да съдържа: знак, логотип, знак и логотип.

Проектът се изпраща в следния вид:

Стр.1 – формат А4 и минимален възможен размер за използване на логото; Стр.2 – вариант кирилица и латиница; Стр.3 – цветен и черно-бял вариант; Стр.4 – вариант за уеб публикация; Стр.5 – 1/2 страница писмен анализ на проекта.

IV. СРОКОВЕ:

1 Проектите за участие в конкурса да бъдат представени до 29.08.2008 г. до 16.30 часа в информационния център на Община град Добрич, ул. „България“ 12, I-ви етаж.

2. При подаване на проектите всеки участник подписва декларация (по образец), че е съгласен и приема регламента на конкурса.

3. Всеки участник попълва формуляр/фиш с трите имена, адрес, тел, сайт, e-mail,.

4. Резултатите от конкурса ще бъдат обявени на 24.09.2008 г.

5. Всички проекти, които не са допуснати за участие в конкурса, следва да се получат обратно на 29.09.2008 год. от информационния център при общината.

6. Авторите на проектите, участвали в изложбата са задължени да си ги приберат в 5-дневен срок след приключването ѝ от ХГ- Добрич. След изтичането на указания срок организаторите не носят отговорност за повреди или липси.

V. ЖУРИ: Представител на Община град Добрич, представител на Общински съвет град Добрич, членове на Консултативния съвет по туризъм, художници, представители на Камарата на занаятчиите. Журито изработва критериите и правилата за оценка на конкурсните проекти.

VI. ЕТАПИ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСА: Конкурсът се провежда при представени минимум 3 (три) проекта. Журито ще разгледа и оцени предложените за конкурса проекти в два етапа:

1. Подбор на предложените за участие в конкурса проекти.

2. Определяне на наградените проекти.

VII. НАГРАДИ: I-ва награда – 2000 лв., Две равностойни награди по 500 лв.

VIII. ИЗЛОЖБА: Проектите ще бъдат експонирани в изложба в Художествената галерия – Добрич през месец септември 2008 г.

ОБЩИНА ДОБРИЧ УДЪЛЖАВА СРОКА НА КОНКУРСА ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКО ЛОГО НА ДОБРИЧ ДО 14 НОЕМВРИ

З А П О В Е Д № 12 66 на гр. Добрич от 29.09. 2008 г.

Те ще бъдат представени за мнение и обществена оценка от гражданите на Добрич.

IX. ПРАВО НА ОРГАНИЗАТОРА: Организаторите ще публикуват в сайта на Община град Добрич наградените проекти. Наградените проекти стават собственост на Община град Добрич. **За повече информация: тел. 058/600 050, 2-жа Красимира Мавродиева**



ПЪРВОТО БИЕНАЛЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ДИЗАЙН

Всички ние имахме удоволствието да сме свидетели и участници в най-голямото национално събитие в областта на дизайна не само за 2008 г., но и за целия период на съществуване на българския дизайн. Реализацията на това първо биенале на дизайна в България е плод на усилията на много колеги и много други съпричастни към тази идея.

Дизайнът е най-разпространената форма на изобразително изкуство, до която, на практика, имат достъп всички членове на обществото. Много се говори за него и терминът „дизайн“ вече е елемент от нашата ежедневна лексика, но в същото време всички, дори и тези, които би трябвало да имат професионално отношение, са склонни да negliжират, подценяват или просто да не забелязват българския дизайн. Бизнесът в България още не може да разбере, че дизайнът е незаменим инструмент, с който може да направи печеливаща всяка производствена дейност. Биеналето не е някакъв самоцелен акт. То идва като една естествена крачка след поредица от изложби (на всеки две години), които се провеждаха в периода 1996-2006 г., и съвпада с желанията и амбициите на цялата дизайнерска колегия. Емблематично е неговото мото – „Изкуството да създаваш качество на живот“. Ако се върнем назад и си припомним последните 4-5 изложби, можем да открием много закономерности, които говорят за това, че дизайнерите са хора с чувство за хумор, но те притежават и силно изразено чувство за съпричастност към най-актуалните за обществото проблеми. „Преброяване на дивите зайци“, „Мисъл + чувство“, „Опит за летене“, „Един по-красив свят“ бяха изложби, които успяха да се организират след едно обяснимо прекъсване от 8 години, свързано с трудния български посткомунистически преход.

Често ми се случва да срещам опоненти на идеята, че може въобще да се говори за български дизайн – нямало такова понятие.



Откриване на биеналето

Ако се върнем няколко десетилетия назад до емблематичната 1964 г., можем да установим, че тогава това също е било полемичен въпрос, след първото участие на експонати на индустриален дизайн в ОХИ „Приложни изкуства, 1964“. Тогава пред изумената българска общественост е показан макетът на фрезоваща машина на Дончо Карапантев, дръжките за врата на доц. Васил Стоянов, моделите на модни обувки на Любен Зидаров, отоплителната печка на проф. Спас Донеvски и т.н. Не бих искал в никакъв случай да се превръщам в апологет на социализма, но в периода 1963–89 г., на който лесно би могло да се лепне етикетът „социалистически дизайн“ израстват много емблематични и талантиви български дизайнери. Доц. Васил Стоянов, Добролюб Пешин, проф. Огнян Шошев, Самуил Попов, Константин Смолянов, Боряна Главлешка, арх. Тодор Младенов, вероятно пропускам много други, създават облика на българския дизайн. Още се помнят големите изложби, на които се показват техните дизайн произведения – ОХИ „Дизайн в машиностроенето“ –1974 г.; ОХИ „Дизайн в леката промишленост“ –1976 г.; ОХИ „Дизайн в облеклото“ –1977 г.; ОХИ „Естетизация на градската среда“ –1978 г.; Изложбата „Български дизайн“ в Ополе, Полша – 1980 г.; ОХИ „Дизайн за детския свят“ –1981 г.; ОХИ „Декоративно-приложно изкуство и дизайн“ –1984 г. и 1986 г. Публикувани са първите книги и учебници за дизайн на доц. Незабравка Иванова, Владимир Несторов, Делян Топузлиев. Излизат списанията „Промислена естетика“ и „Декоративно изкуство“ и Бюлетинът на ЦИПЕ. Институтът за промишлена естетика развива широка дейност, концентрирайки творческите усилия на болшинството дизайнери от този период.

Всичко е свързано с един почти митологичен акт – 65-то Постановление на Министерския съвет от 26 май 1963 г. „За решаване на проблемите на промишлената естетика“, породило почти лавинообразно създаване на редица институции, които в голямата си част днес вече не съществуват:



Константин Ачков

„Художествено-технически съвет за естетика на промишлените изделия“ – към Държавния комитет за наука и технически прогрес; към Държавния комитет по машиностроене се разкрива отдел „Промислена естетика“; към Министерството на машиностроенето се създава „Център за промишлена естетика и художествено проектиране“; Създават се „Център за нови стоки и мода“ и „Център за опаковки“ – НИЕРА; Учредява се награда за постижения в дизайна „Златни ръце“.

Краят на този процес беше създаването на отделна специалност „Промислени форми“ във ВИИИ „Н. Павлович“, към катедра „Декоративни изкуства“, с ръководител проф. Асен Василев. За организация на новата специалност е гласувано доверие на хонорувания тогава преподавател доц. Васил Стоянов. Учебната програма Васил Стоянов създава въз основа на програмата на БАУХАУС, с която е добре запознат. За учебната 1964/65 г., след конкурсен изпит, на който се явяват 150 кандидати, са приети първите 11 студенти в специалността. Така се поставя началото на академичното образование по дизайн в България. Конкурсният изпит включва:

– рисуване на глава по натура; пластичен етюд на класическо гипсово копие; изпит по специалност на тема „Кран за студена вода“ – в чертеж и гипсов макет.

До днес през ателиетата на НХА са преминали и са получили своето образование по дизайн повече от 500 дизайнери. На практика цифрата е още по-значителна, като се пресметнат завършилите дъщерните специалности на индустриалния дизайн – „Рекламен дизайн“, „Порцелан и стъкло“, „Дизайн на детската среда“, „Моден дизайн“ и др. Ако към тази вече удвоена бройка се прибавят абсолвентите на останалите университети, в които се преподава дизайн (17 на брой в цялата страна), и завършилите в чужбина, е вече трудно да се направи точна статистика, но е ясно, че става дума за няколко хиляди професионалисти – дизайнери, които до ден днешен остават незабелязани на родния пазар на труда. За съжаление много от тях се реализират зад граница, в чужбина, с което България губи стратегически специалисти, в образованието на които е вложила немалко средства.

След толкова неоспорими доказателства, мисля, че вече е неоспорим фактът за съществуването на българския дизайн, но може би неговите корени са още по-стари. В периода XVIII – XIX в. наред с Национално-освободителното движение и борбата за духовна и църковна самостоятелност протича една друга революция, останала за сега встрани от общественото внимание. Това е научно-техническата революция, свързана с имената на Майстор Манол, Уста Колю Фичето и Майстор Алекси. Д-р Петър Берон, Георги С. Раковски, Даскал Бачо Киро и Матей Преображенски, Добри Желязков-Фабрикаджията, Николай Тошковиц, Тодор Хаджирадонов и много незначителни българи, запалили искрата на българското Възраждане в епохата на тъмното отоманско робство. След Освобождението, в един изключително кратък период, започва да се развива бързо младата българска индустрия. Фабриците от 35 преди Освобождението, само за 10 години, нарастват на повече от 300. По време на правителството на Стамболов се изгражда основната инфраструктура на България – жп линии, шосейна мрежа, фабрики, банки и т.н. В края на XIX в. успешно започва своята дейност БИАД (Българско инженерно-архитектурно дружество), което днес е по-известно като чалга дискотека. Още тогава българските проектанти обръщат специално внимание на художественото оформление и външния вид на отделните съоръжения и проекти. От този период започва своята дейност и инж. Владимир Шопов, който е първият български стилист на промишлени изделия. Той разработва редица модели на аеродинамични автомобили, публикувани в немско техническо списание, във време, в което този проблем още не е занимавал европейската техническа мисъл. С индустриален дизайн са свързани имената на много известни български художници от първата половина на XX в. – Владимир Димитров-Майстора, Стефан Баджов, проф. Ал. Поплилов, acad. Дечко Узу-

нов и др, работили основно в областта на графичния и експозиционен дизайн. На много малко съвременници е известен фактът, че българи са учили в първите европейски училища по дизайн – в БАУХАУС – Благовеста Иванова – (Шмидт) и във ВХУТЕМАС – Александър Жендов. Световноизвестни са имената на създателя на компютъра Джон Атанасов, на проектантите на самолети Иван Лазаров и Асен Йорданов (проектирал летищата крепости Боинг Б–17 и Боинг–29), на „бащата“ на ксерокса акад. Георги Наджаков, на проф. Кръстьо Кръстев, на участника в проектантския екип на АПОЛО – инж. Иван Ночев. Световна популярност имат създателя на електронния часовник Петър Петров, Румен Антонов, завършил „Дизайн“ в НХА и на младите дизайнери Илиан Милинов, Лъчезар Цветанов (изработил говореща дигитална книга) и създателя на „СИГУЕЙ“ Камен Дийн.

През целия ХХ в. дизайнът е едно от явленията, които са доказателство за взаимното преливане на българската и европейска култура. Между двете световни войни се водят оживени дискусии за „новата предметност“ и критично се осмислят модерните европейски стилове. Машините, техниката, футуристичните явления и проекти стават предмет и на българския художествен живот.

Днес, наред с радикалните политически промени протичат и радикални изменения в българския дизайн. Една от най-характерните особености е пълното оттегляне на държавата като водещ фактор. Процесът е оставен в ръцете на свободната инициатива на такива неправителствени организации и институции като СБХ, НАДР и др. Сами се борят на пазара и редица дизайнерски бюра и дизайн сдружения. Засега най-добре се реализират графичният, модният и мебелният дизайн, но ние сме твърдо убедени, че в най-близко бъдеще и останалите направления на дизайна тепърва има да се развиват като водещи фактори и стратегически важни инструменти.

България винаги е служела като културен мост за Европа със своята културна идентичност. И днес, когато сме пълноправен член на Европейския съюз, с още по-голямо самочувствие ние имаме основание да приемем предизвикателствата на новото време. Първото биенале на българския дизайн се организира точно в актуалния момент, за да покаже на светло възможностите на българските дизайнери.

Димитър ДОБРЕВСКИ

В деня на откриването на Биеналето на дизайна международно жури, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АРХ. ГЕОРГИ СТОИЛОВ – България и ЧЛЕНОВЕ: МАРИО РОСИ – Италия, АРХ. МАРТИНО – Италия, ПРОФ. АННА БОЯДЖИЕВА – България, ХУЛИО САНС – Испания, ЕМИЛИО ХИЛ – Испания, ИВАЙЛО ПАНАЙОТОВ – България, определи носителите на наградите:

ГОЛЯМАТА НАГРАДА НА БИЕНАЛЕТО получи:

Андреан Нешев – за Visual cut Bulgaria – книга.

НАГРАДИ В РАЗДЕЛ „ИНДУСТРИАЛЕН ДИЗАЙН“:

I Награда – Ивайло Панайотов – Спирков знак за крайградска зона;

II Награда – Константин Ачков – Кръгла маса – серия „V – Star“;

III Награда – Николай Иванов – Осветително тяло.

НАГРАДА ЗА РАЗДЕЛ: „ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН“:

I Награда – Илия Груев – плакати – шрифт – Шрифтова фамилия „Симили“;

II Награда – Дамян Дамянов – Плакат „Удавник“;

III Награда – The egg design Studio – Невена Колева – Innovative people;

НАГРАДА ЗА РАЗДЕЛ: „ДИЗАЙН НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА“:

I Награда – Славина Белинчева – Реконструкция на фабрика;

II Награда – Студио „А В С D“ – Прототип на сглобяема къща;

III Награда – „ММХХ Architects“ – Магдалена Матанова, Христо Хаджиганчев –



„Catalano“

Интериорен дизайн.

ОТЛИЧИТЕЛНА НАГРАДА ЗА НАЙ-ДОБРО ПРЕДСТАВЯНЕ НА:
УНИВЕРСИТЕТ:

- I Награда – Национална художествена академия;
- II Награда – Университет за архитектура, строителство и геодезия;
- III Награда – Технически университет – София.

СПЕЦИАЛНИ ОТЛИЧИЯ:

- „CATALANO“ – Италия – Санитарен фаянс;
- „MOLO“ – Канада – Мебели от хартия;
- Концепт – дизайн – Петър Петров – България – велосипеди „Балкан“, Ловеч.

ИНТЕРИОРНИЯТ ДИЗАЙН В ПЪРВОТО БИЕНАЛЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ДИЗАЙН

Интериорният дизайн е сравнително нова професия, особено за България. Надеждата ми бе свързана с това първото за нашата страна Биенале на дизайна да я покаже и популяризира. Това можеше да бъде една среща на потенциалните клиенти с хората, които биха могли да направят живота им по-лесен и по-красив. В крайна сметка нали това беше и мотото на Биеналето „Изкуството да създаваш качество на живот“, а интериорният дизайн е една обединяваща останалите форми на дизайн професия, която използва продуктите на различните сфери на дизайн и създава максимално удобна и стимулираща (или



Николай Иванов

релаксираща – в зависимост от вида на интериора) жизнена среда.

Все още е рано да се правят категорични изводи за степента на успеха на Биеналето, но от гледна точка на сферата на интериорния дизайн, то не беше особено успешно. Главната причина – лоша организация:

- на начина на подготовка – в резултат и липса на информираност в голяма част от заинтересованите;

- на начина на „пресяване“ на представените заявки за участие – не е реалистично една голяма група от специалисти в различни сфери на дизайна да е в състояние за един ден справедливо и професионално да прегледа и прецени всички работи на кандидатите.

Но ако лошата организация донякъде може да бъде обяснена с липсата на опит, липсата на регламент и база за оценка на представените проекти за участие в интериорния дизайн не може да бъде оправдана. Докато за клиентите е нормално да се очаква да не са наясно какво могат да получат – и да изискват – от интериорния дизайнер, то за колеги дизайнери е неприемливо да прилагат критерии (за интериорен дизайн), такива каквито например за индустриалния дизайн. За разлика от повечето други сфери на дизайн, интериорния дизайн, особено за частните интериори, има за цел да отговори на конкретни изисквания на конкретен клиент. А в частните интериори рядко може да се очаква някой да реши да инвестира в иновация, каквато се търси при оценката на предложените интериори. Разбира се, в обществените интериори инвестициите обикновено са по-големи и по-често се търси ярко визуално въздействие.

Ще цитирам дефиницията за професията дизайнер на интериор, приета от „Международната федерация на дизайнерите на интериор“ още през 1983 год.

„Професионалният дизайнер на интериор е човек, квалифициран чрез образование, опит и признати умения, който:

идентифицира, проучва и творчески решава проблеми, отнасящи се до функциите и качеството на интериорната среда;

и осъществява услуги, свързани с интериорни пространства и включващи програмиране, проектен анализ, пространствено планиране, естетика и контрол върху процеса на работа, използвайки специализирани познания по конструкция на интериора, строителни системи и компоненти, строителни разпоредби, оборудване, материали и обзавеждане;

и подготвя чертежи и документи, свързани с проекта на интериорните пространства, ЗА ДА ПОДОБРИ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ И ЗАЩИТИ ЗДРАВЕТО, БЕЗОПАСНОСТТА И БЛАГОПОЛУЧИЕТО НА ОБЩЕСТВОТО.“

Затова, първият проблем, който трябва да се реши при организиране на следващото Биенале на българския дизайн, е да се изяснят критериите за оценка.

За нивото на участващите проекти няма смисъл да се говори – те не са представителна извадка и не показват реалното състояние нито на интериорния дизайн, нито на много от останалите сфери, включени в биеналето. Може би по-интересно ще бъде да чуете оценката на гостите.

Един от представителите на Catalano – арх. Мартино, дизайнер и преподавател, член от международното жури, каза: „Имате графичен дизайн, който е на експортно ниво, затова и дадохме Голямата награда на книгата Visual cut Bulgaria. Надявам се следващият път тя да бъде за предмет.“

Попитах още арх. Мартино:

– *Какво мислите за Биеналето?*

– *Добро събитие, възможност да се разменят знания и опит. Щастлив съм да се запозная с много интересни хора, отговори той. Открих разделяне на дизайна (б.а. по категории), което е правилно.*

– *Оптимист ли сте за българския дизайн?*

– *Да, така мисля, но трябва да работите много.*

– *Какво бихте посъветвали младите дизайнери в България?*

– *Да бъдат по-малко артисти и повече дизайнери!*

А проф. Филип Тойфел – преподавател от Училището по дизайн в Дюселдорф на автора Андреан Нешев на спечелилата Голямата награда на биеналето книга Visual cut Bulgaria, каза:

„Важно е да имате това биенале – място, където новите таланти и професионални дизайнери се срещат и обменят опит... Ако гледаме студентските работи



Ивайло Панайотов

– трябва да има повече концептуален дизайн, отколкото артистичност.“

На въпроса, кой от различните видове дизайн, показани на четирите етажа, се предсътва най-добре, проф. Тойфел отговори:

„Не е лесно да се каже, но ако става въпрос за различните сфери на дизайна, бих казал автомобилният дизайн, графичният дизайн, но при някои от другите дисциплини – архитектура, интериор, мебели – има твърде много изкуство и по-малко дизайн“.

Вашите съвети?

– За да имате добър дизайн, трябва да се излага, да се публикува, да се показва в чужбина. Да се показва на клиентите и на другите дизайнери, но не само готовите продукти, а как се е стигнало до тях и идеите и процесът на създаването им.“

Забелязва се значително единодушие в изразените мнения на гостите, а това вероятно означава, че те биха могли да се приемат за най-близка до реалността оценка, която съвсем не е висока.

Наистина, не може да се каже, че изложеното бе моментна снимка на състоянието на родния дизайн, но положително беше добър опит най-после той да се покаже в различни му разновидности, а това все пак е значителна крачка напред.

Теменужка ЗАХАРИЕВА, интериорен дизайнер и журналист.

АНДРЕАН НЕШЕВ и книгата VISUAL CUT BULGARIA

Андреан Нешев е роден във Варна през 1979, завършва средно образование в Плевен. Желанието му да учи архитектура, не се осъществява и заминава за Германия, където учи две години информатика, след което решава да комбинира влечението си към архитектурата и новите технологии, като започне да учи дизайн в Дюселдорф. През 5-те години на обучението си се опитва да развие уменията си във всички сфери на дизайна, преминавайки през интернет, изложбен и пространствен дизайн до принта и типографията. Търси реализация в проекти, които развиват професията и търсят начини за по-голямо приложение в обществото. Работи със Списание 1 по осъществяване на идея за Design Week през май 2009 в София. През лятото на 2008 прави графичното оформление на първото българско участие на архитектурното биенале във Венеция.

Андреан има идеи и иска да работи по проекти, свързващи балканските и европейските постижения в дизайна. Една от насоките, в които работи е с какъв образ се изгражда България чрез дизайна на своите стоки пред света и с какво лице комуникира с него.

Публикуваме две рецензии за книгата му:

VISUAL CUT BULGARIA е уникална по рода си книга, един дизайн-репортаж за България, представящ идентичността на страната чрез работата на 22-ма дизайнери, подбрани от автора Андреан Нешев. Завършил през 2007 най-големия университет за дизайн в Германия – Fachhochschule в Дюселдорф, Андреан първоначално е вдъхновен за създаването на тази дипломна работа от срещата си с творчеството на най-известния български графичен дизайнер Стефан Кънчев в една швейцарска книга за запазени знаци. Неговите лоба (БНТ, Партиздат, Кукления театър, театър София, Петрол, СБХ, НДК, Родопа, Балканкар, Пловдивски панаир, НХГ, Тотото и много други), превърнали се в символи на една отминала действителност, но сами по себе си оставащи генерални образци на този вид дизайн, провокират Андреан да започне проект, чрез който да покаже на света работата на други добри български дизайнери и да построи мост между българската и западната традиция, един вид комуникационна платформа на два свята.

Първоначално замислена като интернет сайт, идеята еволюира до печатната

форма, която най-пълно може да предаде нейната същност. С помощта на Ваня Вълкова, създател на *Design Field* – мрежа от дизайнери от България, Андреан започва контактите и разговорите си с героите на своята книга. След близо 3 месеца проучвания от първоначално подобрите 35 творци изцяло на базата на личните предпочитания на автора остават 22-ма, работещи във всички сфери на комуникационния дизайн – плакат, книга, продуктово дизайн, илюстрация, типография и архитектура. Двама от тях са Борис Ангелушев и Стефан Кънчев – гени на българския графичен дизайн от близкото минало, чрез работите на които Андреан проследява традицията и преплитането на стиловете, съпоставяйки старото и новото.

Книгата е разработена върху идеята за отрязъка (*cut*) – всеки един от творците е представен в отделна кола с избрани свои проекти, интервю и собствена скица-интерпретация на работното му място, която минава през колата и е неговият личен почерк. Авторският принос на Андреан също отразява тази концепция – към определени бройки на книгата той прилага изрезки от улични плакати във формата на книгата. Те са един вид документация за времето, когато е правил селекцията на дизайнерите през лятото на 2007 г. и на това, което се е случило в слоеве от преди един или повече месеци, оставащо видимо за по-дълго време и предаващо директно българската действителност на чуждестранните читатели.

Уникалното в проекта е разместването на печатните коли, чрез което могат да се получат стотици варианти и всеки един от авторите да бъде поставен на първа страница, всяка една книга да бъде различна и да създаде търсене у различни потребителски групи, да предизвика интерес у различни хора.

Тези две идеи печелят на книгата наградата *Output* на холандска фондация за дизайн, която събира най-доброто от студентски работи в областта на дизайна от над 40 страни и ги документира в каталог. Книгата е номинирана също за *Print Creativity Award* на Международното изложение за печат и печатарска техника *DRUPA*, също така е поканена за участие и на Международния форум за дизайн *DMY* в Берлин. Представена като една от най-добрите дипломни работи на университета в Дюселдорф, в момента книгата се показва на първокурсници като един добър пример за това накъде се развива училището и професията.

Амбицията на *VISUAL CUT BULGARIA* е да постави основата на популяризирането на българския дизайн и дизайнери по света. Пълният списък на представените творци е следният:

- Велина Маевродинова – студио „Ентусиазъм“;
- Виолета Василчина – теоретична статия за развитието на дизайна от Освобождението до 80-те години на 20-век.;
- Мариета Ценова – арт-директор на „Егоист“;
- Димитър Петров – „Amity“ студио – илюстрация и фирмена идентичност;
- Костадин Отонов – плакатист, театрален плакат, лого;
- Филип Попов – фирмена идентичност на вина;
- Кирил Златков – *Ashley & Holmes* – криейтив директор, създател на български килришки шрифтове;
- Ваня Вълкова – създател на *Design Field* – мрежа на дизайнери от България, арт-проекти между урбанизъм и дизайн;
- Ивайло Златков и Георги Гавазов – „Банда“ – корпоративна идентичност;
- Борис Владимиров и Иван Пръмов – студио за продуктово дизайн и осветителни тела „Волфрам“;
- Пламен Братков – архитект;

Яна Левиева – илюстратор и оформител на книги;
 Градинко – илюстратор;
 Росица Ралева – илюстратор, тениски „Dushman“;
 Райчо Станев – мултимедиен артист, графичен дизайнер;
 Милена Вълнарова – илюстратор;
 Георги Василев – уеб-дизайн – Rizen студио;
 Иван Газдов – декан катедра „Визуални комуникации“ в НХА;
 Борис Ангелушев – художник-оформител, калиграф, илюстратор;
 Ненко Атанасов – плакатист;
 Стефан Кънчев – лого-дизайн, дизайн на запазени марки, пощенски марки;
 Плакати на студенти от НХА – специалност „Визуална комуникация“;

По време на работния процес Андреан е подпомаган и насочван от проф. Филип Тойфел от Университата по дизайн в Дюселдорф, който ще присъства на премиерата. Подобни дизайн-репортажи са правени за Австралия, Русия, Испания и Бразилия, но това е първият, който получава шанса да бъде разпространен в голям тираж чрез помощта на ИК „Жанет 45“, където се намира начин проектът да бъде реализиран без промени в концепцията.

Премиерата на книгата бе по време на Биеналето на дизайна на 11 октомври.

ФЕНОМЕНЪТ – „БЪЛГАРСКИ ДИЗАЙН“ ИЛИ КАК ЕДИН АЛБУМ СПЕЧЕЛИ ГРАН ПРИ НА БИЕНАЛЕТО

Въпреки полемиката – „има или няма български дизайн“, успешно стартиралото Първо биенале на дизайна в България доказа по неоспорим начин, че независимо от всички трудности на проточилия се посткомунистически преход и излязлата в „безсрочна отпускатина“ родна икономика, дизайнът в България е останал досега почти незабележим, но е жив и кипи като маята в тестото. За пръв път ние може да видим и всички негови жанрове и разновидности на цели четири етажа, експонирани за широката публика през един достатъчно дълъг период от време. Биеналето привлича изключително много публика, като най-радостният факт е, че тя в голямата си част се състои от младежи. Изложбата се превърна в една своеобразна щафета между поколенията, полагайки по този начин мост във времето, не само между млади и по-възрастни, но и в мислите и чувствата на дори най-непредубедения „редови гражданин“.

Добро отражение на тези тенденции е уникалният албум „Visual cut Bulgaria“ на младия дизайнер Андреан Нешев, завършил графичен дизайн в Дюселдорф, спечелил Гран при на биеналето. Пренебрегвайки съблазнителни предложения за работа в Германия, младият дизайнер се връща в Родината за да направи истинска дисекция на състоянието на графичния дизайн в България по един на пръв поглед случаен принцип. В албума са представени 22 графични дизайнери от България като мястото намират както имена на постари и утвърдени автори като Стефан Кънчев, Иван Газдов, Борис Ангелушев, така и на по-млади и още неизвестни дизайнери. Книгата е изградена от коли, посветени на всеки автор и читателят сам може да избере начина на подреждане в крайния вариант, който купува. Самото графично оформление, инспирирано от познатите картинки на дрипавите фасади на „панелките“, кореспондира успешно с някои модни тенденции на оформлението на графични материали и шумния безпорядък на улични плакати залепени по стени и колони. Някои от представените автори не са всъщност точно графични дизайнери, а са по



скоро свързани с други области на изкуството (архитектура, продуктов дизайн), но всъщност имат силно присъствие в изграждането на една среда, която въздейства като графичен дизайнерски продукт.

Книгата е двуезична и това в съчетание с оригиналните идеи на автора е една от основните причини компетентното международно жури да я премира като пример за добър дизайн, който надхвърля тесните национални културни рамки и става общозначим за Европа и света.

Самото презентирание и оформление на средата, в която е експониран албумът, също е водещ художествен елемент и демонстрира добра художествена култура и въображение. Актът е надминал тесните рамки на едно затворено в себе си произведение, контактува активно с публиката и успява да привнесе чувството за празник и забавление, като в същото време не изпуска „добрия тон“ на сериозно научно изследване, успяло да покаже и пред света, че в България има мислещи и талантиливи дизайнери и художници.

Специално адмириране заслужава също и издателството „Жанет 45“, осмелило се да повярва безрезервно на един такъв експеримент и подало ръка на младия автор. Най-добрата атестация е фактът, че чуждестранните членове на журито, след като разгледаха книгата, първо попитаха къде може да се закупи този албум.

Проектът е отворен и може да продължи с прибавяне на практика на неограничен брой други автори на графичен дизайн.

Димитър ДОБРЕВСКИ

БИЕНАЛЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ДИЗАЙН

„Изкуството да създаваш качество на живот“, 8-29.10.2008 г.

Идеята за Биеналето на българския дизайн започна като инициатива на секция „Дизайн“ – СБХ. От 1989 до 1998 г. секцията и (нейните изяви) бе в мълчалив застои, поради промените настъпили в държавата и икономиката ни. От 1998 г. насам последваха редица изложби в залите на „Шипка“ 6, които колегите успяваха да организират през период от 2 години. Така дойде и крайната идея – тези изложби да бъдат превърнати в събитие, което периодично се повтаря и носи сериозното и звучно заглавие – Биенале. Веднага след това бе свикано събрание на секцията и по предложение на Цеца Копчева колегите избраха мен, Боряна Зафорова, за координатор. Последваха чести събрания, чиято цел бе да се уточни статутът на Биеналето, както и да определим мотото на първата ни проява.

От самото начало стана ясно, че такъв род събития не са посылни като координация и финансиране само и единствено на Съюза на българските художници, затова се обърнахме и получихме подкрепата на Съюза на архитектите в България, Камарата на архитектите, „Група цвят „България“ и други организации, получихме подкрепата и на Министерството на културата, което бе патрон на събитието.

Екипът, работещ по подготовката и провеждането на Биеналето бе от най-разнороден състав, помагаша ни хора, които не са членове на нито един от тези творчески съюзи, колеги на свободна практика, журналисти. Всеки един от тях отдели от собственото си свободно време и безвъзмездно подкрепи нашата идея. Но фактите са безмилосни – екипът ни се разпадаше и възобновяваше няколко пъти. Аз самата бях пред окончателното решение, че не мога да се справя с тази задача и исках да се откажа – на 2 пъти.

Резултатите – въпреки многото прекеждия и трудности, успяхме да организираме през октомври месец тази година следните прояви:

- мащабна изложба на 4-те етажа на Шипка 6, обхващаща всички сфери на дизайна,
- Дизайн конференция (9-11 октомври 2008 г.) в зала „Академия“ на НХА,
- „Нощ на дизайна“ – 11 октомври 2008 г. – бе представена за първи път пред публика книгата на Андреан Нешев „Visual cut Bulgaria“, посетителите имаха възможността да се срещнат с авторите, участващи в изложбата, залите на „Шипка“ 6 бяха пълни с посетители и огласени от музика.

С едно изречение бих искала да обобща казаното от колегите, присъствали на откриването на изложбата: „Никога не сме виждали толкова много млади хора на „Шипка“ 6. Явно за тях, както и за нас, дизайнът е неотменна част от живота ни - той е това съвременно изкуство, до което човек се докосва всеки ден, разпознава се най-лесно и влияе на възприятията ни най-силно. В съвременния свят дизайнът е това, което движи икономиката на една държава, дава облика ѝ и е част от културната ѝ и образователна система, бидейки на едно от първите места по важност за държавните институции. Няма нужда да казвам, че това не се отнася до България.

Още много години упорит труд ни очакват докато отново създадем „Център по дизайн“, какъвто в България имаше. Някои европейски държави освен такъв център имат и Министерство на дизайна – но това, разбира се е непостижимо в нашите условия за момента.

Така че, нека бъдем реалисти – това, което успяхме да постигнем досега за нас, организаторите, е една добра първа стъпка. Ще се радвам тя да не бъде и последната. Вече имаме едно голямо и сериозно събитие, което оттука нататък поставя пред себе си изключително амбициозни и високи цели. Тук е моментът и мястото да благодаря на всички тези хора, които помогнаха толкова много за случването:

Да благодаря за огромната подкрепа от страна на Испанското посолство и г-жа Раquel

Саиз, на Италианския културен център – г-н Ецио Пераро, както и на г-жа Елмира Рачева („Key design“), с чиято помощ доходиха при нас един от най-големите италиански дизайнери в областта на индустриалния дизайн – Марио Роси и арх. Мартино. От Испания пристигнаха колегите Емилио Хил и Хулио Санс – графичен дизайн, от Германия – проф. Филип Тойфел – експозиционен и комуникационен дизайн. Колегите от Италия и Испания бяха част от международното жури на Биеналето, което под председателството на арх. Георги Стоилов и в екип с проф. Анна Бояджиева и Ивайло Панайотов определи наградите на Биеналето (грамоти) в отделните раздели на изложбата: Голяма награда на биеналето, I, II и III награда в разделите „Индустриален дизайн“, „Графичен дизайн“, „Дизайн на жизнената среда“ и раздел „Образование“. Имаше честта да проведем Дизайн конференцията ни в галерия „Академия“, която бе с отворени врати и по време на изложбата: „60 години специалност „Плакат“ в НХА“. За нас бе чест да гостуваме на една от най-силните изложби на годината – за което искрено благодарим на колегите от НХА. Конференцията бе открита с лекция на проф. Газдов (един от най-големите ни съюзници от самото начало) – водещ преподавател в катедра „Плакат“ в Националната художествена Академия.

Благодаря на Председателя на СБХ – проф. Ивайло Мирчев, на колегите от Изпълнителното бюро, както и на целия административен апарат на Съюза на българските художници за подкрепата и най-вече благодаря от сърце на г-жа Ани Шапкарлова, която денонощно работеше с мен през цялото време и не ме остави нито за миг да се отчаям и предам напълно! Специални благодарности за подкрепата и съветите на г-жа Албен Спасова и Божидар Икономов – „Триенале на сценичния плакат“ – благодаря им, че бяха с мен през цялото време! Благодаря и на арх. Георги Станишев, арх. Ивайло Петков, Весела Ножарова и Андреан Нешев за това, че направиха всичко възможно пред българска публика да покажем техния кураторски проект, представящ България в първото си официално участие на Биеналето във Венеция – „България – младите архитекти“

Искрена и огромна благодарност към г-жа Кристиана Великова и г-жа Петя Русева – сп. „Bravacasa“, г-жа Бистра Шишкова – сп. „МД“, сп. „PRO PAKK“ и „PRO Grafica“, г-жа Наталия Бондаренко – издателство „Атлас стил“, сп. „Програмата“, сайта „Archzaine“ и още много други печатни и електронни медии! Специални благодарности към БНТ, които ни отрязваха през цялото време, благодарности към г-жа Райна Йотова – ВВТ и г-жа Ирина Ковнова – тел. „Европа“, г-жа Ева Маркова – БТА. Голяма благодарност към спонсорите на събитието: „Никром“, „Дуропак – Тракия папир“, „KEY DESIGN“, „BILLBOARD“, „BRAVA CASA“, „SPARKY“, „ENG VIEW SYSTEMS“ и хотел Мадрид.

Накрая бих искала да благодаря на десетките колеги и приятели, които бяха до нас всеки един момент: Пламена Тодорова, арх. Августина Велева, арх. Делчо Делчев, арх. Орлин Манолов, Георги Зайков, Теди Лихо, Вилиам Китанов, Венцислав Йосифов, Десислава Атанасова, Дарина Георгиева, Дамян Дамянов, Капка Кънева, Елена Панайотова, проф. Ани Бояджиева, Андреан Нешев, Виктория Нешева, Георги Павлов, Ивайло Панайотов, Стефан Серезлиев, Албена Чобанова, Иван Нейчев, Камен Добрев, доц. Сашо Драганов, доц. Емилия Чаушова, Константин Ачков, Волен Валентинов, Николай Сърдъмов, Росица Сотирова, Николай Пачев, Ани Аврамова, Мая Богданова, доц. Мирян Мирянов, доц. Георги Георгиев-Джиджи, проф. Орлов, инж. Койчо Митев, Юлия Грамчева, Цеца Копчева и Теменушка Захариева и Бойко Загоров.

Благодаря на Величко Великов и Димитър Добревски – помощник координаторите на Биеналето, без тяхната подкрепа нямаше да стигнем до тук!

Накрая ще си позволя да завърша с пожелание отправено към всички нас – в България да се дават по-често и повече субсидии за изкуство и прояви, свързани с изкуството!

До нови срещи, Боряна ЗАФИРОВА, координатор ББД

ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ БЮЛЕТИН 8 / 2008
КОНКУРС ОБЕРПФАЛЦЕР КЮНСТЛЕРХАУЗ –
ГРАД ШВАНДОРФ, ГЕРМАНИЯ

Конкурсът се обявява ежегодно за 2-ма членове на СБХ (художници и критици), за 6-седмичен престой: от 15 март до 30 април и от 1 октомври до 15 ноември.

Оберпфалцер Кюнстлерхауз разполага с 2 ателиета за живопис, оборудвана графична база за литография и офорт, която се ползва безплатно от гостуващите художници, като има и възможности за работа на скулптори и керамици.

На разположение на авторите са: литографски камъни, мастила, грундове, тушове, креди, игли, киселини, хартии и други материали. Само медните плочи за гравюра се заплащат. При необходимост от допълнителни материали за работа се прави поръчка във веригата Vosper, с доставка в рамките на 2 дни.

На художниците се предоставя оборудвана кухня и 12.50 евро дневни. Авторите поемат сами пътните разходи, а домакините от Оберпфалцер Кюнстлерхауз имат грижата да ги посрещнат.

(Има възможности за евтини полети до Нюренберг (най-близкото летище, на 90 км) и до Мюнхен –160 км, откъдето се пътува с влак).

Желателно е кандидатите да знаят чужд език /немски или английски/.

През 2011 г. в изложбените зали на Оберпфалцер Кюнстлерхауз ще бъде организирана изложба на шестимата българските художници, които са работили през 2009, 2010 и 2011 г. Ще се издаде каталог на 2 езика.

За повече информация и снимки от Оберпфалцер Кюнстлерхауз:

Международен отдел на СБХ, Ана Носикова:

тел. 943 44 21 или www.schwandorf.de/showobject.phtml

**29-ТИ ИНТЕРНАЦИОНАЛЕН КОНКУРС
ЗА ГРАФИКА МАЛЪК ФОРМАТ В КАДАКЕС (ИСПАНИЯ), 2009 Г.**

Статут:

1. Всеки автор участва с 4 графики.
2. Изображението не трябва да е по-голямо от 10 x 10 см. Листът или картонът, на който е прикачено то, не трябва да надвишава 18 x 18см.
3. Подписаните творби да бъдат изпратени с препоръчана въздушна поща, като обикновена пратка от хартия, без стъкло, рамка или паспарту, обявена като „NO COMMERCIAL VALUE“ (без комерсиална стойност) на адрес:
ADOGI, Apartat de Correus 9319, Barcelona 08080, Spain преди 15 март, 2009 г.
4. Правилно попълнен формуляр за участие и автобиография да придружават творбите, с включено: име, дата и място на раждане на твореца, а също така и приложена квитанция за платена такса от 80 евро. Платете таксата чрез чек (в европейска банка) на името на Mercedes Barbera или чрез банков превод на сметката на ADOGI CCC:2100-3447-76-2500015635, IBAN: ES63 2100 3447 7625 0001 5635, BIC/SWIFT CODE: CAIXESBBXXX.
5. Жюри ще подбере участниците и имената им ще бъдат публикувани online на – www.miniprint.org – през месец юни.
6. Изложбата ще продължи 77 дни и ще бъде отворена за посетители всеки ден от 18.00 до 21.30 ч, от 28 юни до 15 септември.

7. Приетите творби ще се покажат в Galerie L'Enangd'Art в Баж, Франция и други, все още неуточнени, места.

8. Жури от професионалисти в областта на гравюрата ще изберат 6 печеливши графики, които ще бъдат отпечатани в каталог.

Графиците ще изберат 5 копия на техните наградени творби на Taller Galeria Fort и те ще останат собственост на ADOGI само за културни цели.

9. Всеки награден творец ще бъде поканен да направи самостоятелна изложба по време на тридесетото издание на конкурса в Кадакес през лятото на 2010 г.

10. Когато пътуващата изложба свърши, което ще отнеме около година, каталог с всички изложени графики и пълна информация ще бъде изпратен на всеки участвал автор заедно с непродадените работи или чекове за продадените.

11. Ще има 33% комисиона за галерията от продажбата.

50 малки графики ще бъдат откупени от ADOGI.

Ако авторите искат да продават, се умоляват да слагат приемливи цени.

12. ADOGI си запазва правото да репликира и излага приети работи за промоционална и културна цел.

13. Въпреки че с всички работи ще се борави максимално внимателно, ADOGI не поема отговорност за повреда и загуба, които могат да станат. Работите, които не отговарят на изброените условия, няма да бъдат върнати.

14. Участието предполага, че авторът приема по горните условия.

Формуляри за участие може да намерите в Деловодството на СБХ

или на сайта на проявата www.miniprint.org.

25 ГОДИНИ

НАЦИОНАЛЕН СИМПОЗИУМ ПО СКУЛПТУРА В ДЪРВО С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ „ЯСНА ПОЛЯНА“

Тази година е юбилейна (25 години) за скулптурния симпозиум „Ясна поляна“, но ако трябва да бъдем точни той се провежда в с. Ясна поляна от 24 г., защото първото издание на проявата се състоя в с. Кости.

Като че ли беше вчера.

Спомняме си внушителните трупи махагон и палисандър, нашения дъб и орех.

Едни от първите гости-участници в симпозиума тогава бяха от Виетнам, Испания, Англия и приятели и колеги от Румъния, Латвия, Япония, Франция, Италия, Германия, Израел, Унгария, Македония. Общо над 100 автори – българи и чужденци, участваха в симпозиума за изминалите години, не малка част от тях неколккратно.

Приятели на симпозиума Мишо Шапкарев и Любо Прахов, Иван Маринчевски, Томас Кочев, Дросос Андрицидис, Косьо Димитров вече ги няма. Няма ги и огромните махагони, но все още има едър дъб в Странджа.

Сега скулптурите не се оставят на поляната в края на селото, а красят китното място или ММЦ Приморско, гр. Приморско и Китен.

Тази година галерията от скулптури в Ясна поляна и общината се обогати с нови творби. Тези на Андрей Москов, Иван Чолаков, Кунчо Кунчев, Кирил Матеев, Панчо Панчев, Радослав Симеонов и Никола Диков.

Никола ДИКОВ

РЕТРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА

130 години гимназия „Найден Герев“, гр. Лом, 13.05.2008 – 06.06.2008



Ломски пейзаж

На 13 май 2008 г. в Градската художествена галерия „Поломие“ в гр. Лом беше открита ретроспективната художествена изложба „Минало, настояще, бъдеще“, посветена на 130 годишнината от основаването на училището. В експозицията са включени избрани произведения на нейни изтъкнати бивши и настоящи преподаватели по изобразително изкуство, както и творби на някои от съвременните автори, възпитаници на училището. Сред по-известните имена се нареждат художниците Никола Канов, Александър Обретенов, Рашо Макавеев, Петър Панайотов, Мариана Забунова, Милчо Петров, проф. Бойчо Григоров, проф. Никола Русчуклиев, проф. Доньо Донев, проф. Димитър Томов, доц. Александър Станев, Иван Манойлов. Участват още и ученици от горните класове на художествената паралелка с ръководител Кирил Апостолов. Представени са портрети, пейзажи, натюрморти, фигурални композиции, графики и карикатура.

Събрани заедно на едно място, техните картини съчетават високите изисквания за професионалната квалификация на преподавателя с качеството на учебния процес в едно своеобразно измерение на континуитет и завидни традиции в областта на изобразителното изкуство и културата.

Подобно забележително събитие е индикация за неотслабващите интереси на ломските граждани към художественото творчество и сериозната ангажираност от страна на местната общественост с проблемите на родното образование и просвета.

Румяна АЛЕКСАНДРОВА

От 15 септември **Иван Кънев** представи своите малък формат пейзажи в галерия „Агора“.

Изложбата „**Атанас Нейков – Живописецът**“ – в галерия Сибанк през септември ни разкри автора, известен предимно като график, илюстратор, пространствен оформител, като художник със собствен живописен стил.

От 6 октомври в галерия „Пагане“, **Ирма Водева** и **Мария Духтева** откриха изложбата „Като нежен полъх...“ с живописни и графични творби.

От 24 октомври **Иван Нинов** и **Иво Бистрички** ще покажат съвместната си изложба „Без наименование“ в галерия Париж.

Галерия Аросита от 9 до 30 октомври приюти творбите на скулптора **Христо Христов** в експозицията „Брод“.



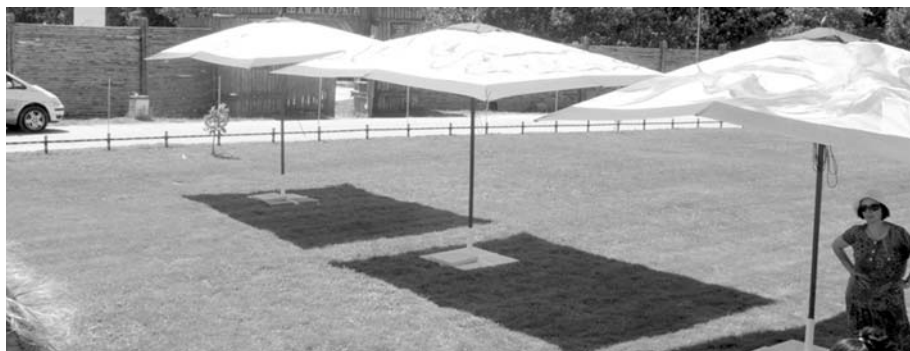
Иван Иванов – „Жена“

Иван Кънчев-Иванов взе участие с тактилна керамика в 18-тото международно триенале на керамиката (12.07 – 03.08) в гр. Спиз, Швейцария и 28-та международна керамична изложба (10.08 – 12.09) на музея за световна керамика в гр. Алкора, Испания. И в двата престижни форума журито допусна около 40 автори от приблизително 200 участници.

За втора поредна година Софийска градска художествена галерия представи изложба на номинираните художници за наградата Гауденц Б. Руф – SHORTLIST 2008. Тя бе открита на 9 октомври, а жури в състав: **Камен Балкански, Лъчезар Бояджиев, Лучия Корай – Цюрих, Елена Панайотова, Хедвиг Заксенхубер – Виена; Гауденц Б. Руф – Берн**, определи носителите на наградите. Тази година те са: **Бора Петкова – за млад автор и Аделина Попнеделева – за утвърден автор.**

През октомври **Илиян Лалев** представи живописна изложба в галерия „Арт Алея“ в противовес с поредицата от негови концептуални извая.

В рамките на честването на Деня на Варна – 15 август, с подкрепата на Община Варна, варненските художници представиха проекта „Под чадъра на изкуството“, по идея на изкуствоведа Пламена Рачева. В него участваха известните художници **Валери Чакалов, Тодор Игнатов, Петко Петков, Светлин Ненов, Венцеслав Антонов, Маргарита Войнова, Пламен Монов, Красен Бербенков, Кремена Цанкова, Велина Гребенска.** Всеки от тях направи своя живописна картина върху платнище на градински чадър с размер 4 x 2 м. Необичайните монументални творби, бяха експонирани върху махагонови чадъри на френската фирма Mг. Vicolage и бяха подредени в една обща инсталация на брега на канала пред селището „Фанагория“ в кв. Аспарухово. Огрети от слънцето и погледнати от височината на



„Под чадъра на изкуството“

моста, превърнати в красива част от пейзажа, тези необичайни живописни платна предложиха различни и неочаквани визуални проекции. През нощта специално осветление ги превръщаше в картини, стоящи във въздуха. Названието „Под чадъра на изкуството“ е метафора, чийто смисъл е материалното покровителство, от което се нуждае изкуството и същевременно, духовното покровителство, с което то се отблагодарява на обществото. (Пламена Рачева).

Мария Чакърова откри изложба във варненската „Галерия 8“ от 22 октомври с 25 камерни, живописни творби, част от инвенцията „Прозорецът“.

От 9 до 29 октомври в галерия „Кръг +“ **Константин Денев** изследва трансформациите на обективната истина и внушенията на съвременната визуална образност в изложбата си „Субективна триизмерност“.

ПЪРВИЯТ НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН СКУЛПТУРЕН СИМПОЗИУМ – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, 2008 се организира от Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ по предложение на катедра „Скулптура и специални теоретични дисциплини“ на Факултета по изобразително изкуство и под патронажа на ректора проф. д-р Пламен Легкоступ. Симпозиумът е част от програмата за отбелязване на 45 години

от основаването на университета и е свързан с програмата за развитие на катедрата.

Той се провежда от 15 до 30 октомври 2008 год., а участници в него са: **проф. Ангел Станев, проф. Иван Славов, доц. Цветослав Христов, проф. Константин Денев, проф. Стефан Лютаков. Десет студенти, избрани и доведени от участниците ще работят в колектив с тях като асистенти или съавтори.**

Създадените по време на симпозиума творби ще останат собственост на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ще бъдат експонирани трайно в района на университета.

Николай Янакиев представи своя самостоятелна изложба в рамките на Есенния салон в Париж. Експозицията в салона на Българския културен институт посетиха Надежда Захариева – заместник-министър на културата на България, Ирина Бокова – посланик на България във Франция, художници, журналисти, представители на фондации и асоциации, сред които тези на „Монмартр в Европа“. Художникът е член на Асоциация „Есенен салон“ – Франция от 1992 г.

Рзложбата си „Фрагменти“ от 17 октомври в галерия „Астри“, **Цветан Казанджиев** представя графики в три цикъла „Египетска ма“, „Египетски хроники“ и „Реквием“.

ИЛИЯ МИЛКОВ – МАЙСТОР НА ПЕЙЗАЖА И ЦВЕТНАТА МАГИЯ

4 етаж, ул. „Шипка“ 6, 17 – 30 юли 2008 г.

Когато се опитвам да очертая живописния портрет на Илия Милков, пред мен изплуват пейзажи със скупчени селски или градски къщи, по улиците на които се движи впрегната в коне каруца или файтон. Този спомен е някъде там в края на 60-те години, когато времето все още течеше бавно, в бита патриархалността бе още жива, архитектурните форми носеха белези на преработените със закъснение европейски стилове между двете световни войни, градовете се оживяваха вечер по централните улици, интересът към ближния бе на лице, сетивата още не бяха притъпени и радостта от обикновените човешки преживявания не бе накърнена. Това бе времето, в което още не бе започнала надпреварата за обслужване на Общите художествени изложби и съответните теми, на които те бяха посветени. В известен смисъл това бе време на безвремие, тогава надали така осъзнавано от нас, но и време, в което имаше място за размисъл, за утоляване на жаждата за знания, за обмяна на мнения, книги, за разговори около и след изложбите.

В това време пейзажите на Илия Милков се вписваха органично и без носталгия ни връщаха към изконната природа все още неизкушена от спасителните акции на еколозите. Това бе време и на особено живописно опиянение. Имам предвид възможност да се потопиш в света на цветовете и багрите. И това бе така, защото това бе време, в което все още изкуството не бе комерсиализирано.

Илия Милков, който бе вече изградил своето амплоа – пейзажа, бе не само един от най-изявените плевенски художници, но и на фона на развитието на този жанр, който процъфтяваше в национален план, сред най-добрите в тази област.

Неговите ранни пейзажи се отличаваха с типичния си архитектурен ландшафт, особенния силует на причудливо наклонените стволоче на дърветата, безлистните корони, монохромната гама, нарушавана на моменти от появата на драматично черно в детайла. Това бяха смели решения на фона на сребристите сивкаво-сини тонове. В случаите, в които се появяваха зелени корони на дърветата, те бяха на фона на черни ореоли, сред които на принципа на мозаичните решения проблясваха червени или зелени петна. Натюрморът носеше също подобни композиционни похвати, като обикновено цветната бутониера се очертаваше на изчистения фон, в тонално отношение решаван пестеливо.

През годините Илия Милков остана верен на своя първоначален жанров избор пейзажа, развивайки го по линия на определено психологизиране, както и на натюрморта, обогатявайки го чрез извеждането му от традиционната интериорна среда - една тенденция, характерна за размиването на жанровите граници, проявила се и в изкуството на други български майстори на този жанр.

Определеният успех, обаче за самия художник и за съвременното ни българско изкуство, бе задълбочаването на натърсенията на Илия Милков в областта на живописната пластика и психологична чувственост. Неговите пейзажи след 80-те години все повече излизаха от деликатната ранна монохромна гама и отиваха към определено увеличаване на цветността, довела го до последните му творби, които може спокойно да определим като цветно опиянение. Смятам, че това е сравнително точно, защото на фона на умозрителните опити за модерност след 90-те години в нашето изкуство, в желанието му да се впише в това, което ставаше и се случва и сега извън България, неговите пейзажи останаха в периметъра на истинските и непреходни художествени решения.

За това допринасят не само богатата и вече изградена колоритна гама на контрастните цветни петна в пейзажите му, но и излъчваната от тях сетивност, която много от художниците загубиха в развитието си.



Като прибавим към това и обогатяването на композиционните решения, тематичен обхват и плътност на цветните петна, каквато откриваме при друг голям майстор на живопис-та у нас – Емил Стойчев, ми се струва, че съвременното ни пейзажно изкуство е богато и благодарение на Илия Милков – този последователен в своя житейски и художествен път плевенски художник, майстор на пейзажа и цветната магия.

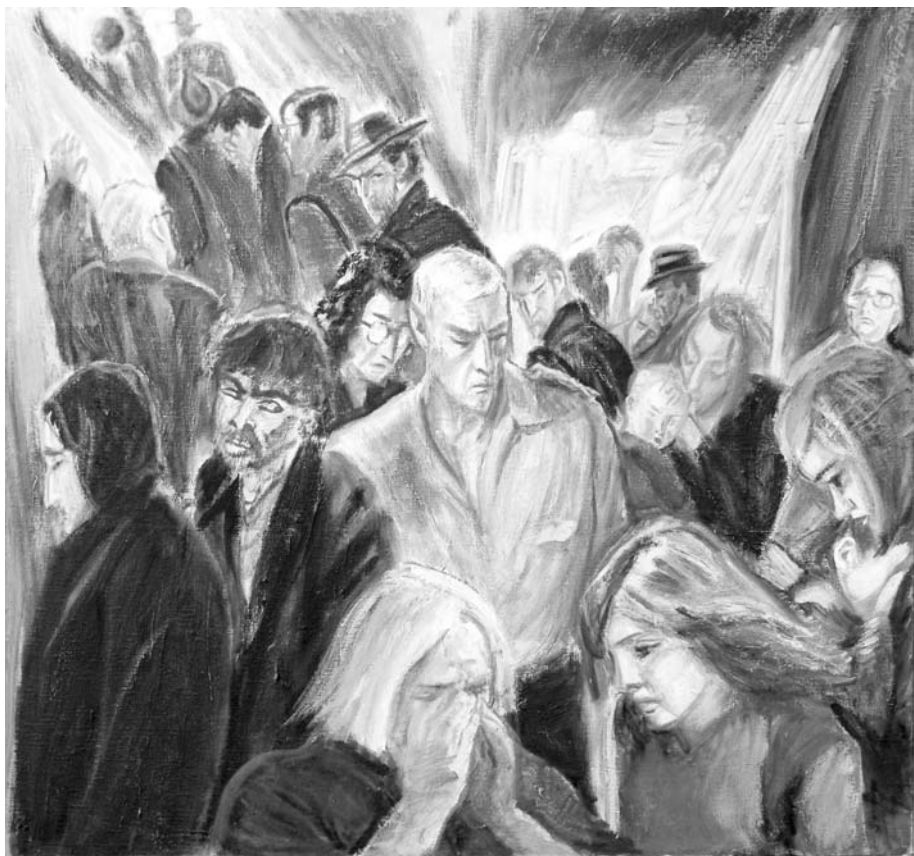
Аксиния ДЖУРОВА

„ГИРЛЯНДИ ОТ ХОРА“ – ЮБИЛЕЙНА ИЗЛОЖБА НА ЛИЛЯНА ДИЧЕВА

Изложбата е по повод 80 годишния ѝ юбилей
3 етаж, ул. „Шипка“ 6, 12 - 28 септември 2008 г.

Преди 6-7 години, в един мразовит зимен ден, прекрачих прага на ателието ѝ на тихата уличка „Миджур“ в кв. Лозенец. И попаднах в силовото поле на платната ѝ, в плен на лицата върху тях, познати и безименни, конкретни или магично обобщени. Горедолу по същото време, художничката ми беше дала да прочета откъси от нейната автобиографична, или по-скоро изповедна есеистична проза, събрала размислите ѝ, свързани не само с изобразителното изкуство и с художественото творчество, в по-широк контекст, а изобщо със смисъла на човешкото ни присъствие в този свят.

Оттам, между другото, е и фразата „Ателието е моят манастир“.



За своеобразния ѝ, безпогрешно разпознаваем маниер на рисуване, са дали високата си оценка уважавани художници, изкуствоведи, журналисти, но като че ли най-вече писатели. И не свързвам това обстоятелство със средата, с биографията на художничката – съдбовното и плодотворно обвързване с писателя Стефан Дичев. Причината е в генезиса на нейното живописно творчество. През 1980 г. Кирил Кръстев го определи като „психологичен реализъм“, през 90-те, Петър Константинов отбелязва, че Лилияна Дичева търси в творбите си „Житейска и философска сентенция, която отминалото време ни е оставило като ориентир за съвременния живот“, а Любен Дилов направи блестящ анализ за развитието на т.нар. фон в картините ѝ. Изкушавам се да ги цитирам: „Ако в първите ѝ портрети той (фонът, б.а.) има чисто колористични задачи, постепенно се изпълва от вътрешна някаква потребност, с лица и фигури на хора. Дичева запълва всяко кътче с лица, сякаш се бои, че ще се свърши платното и не ще успее да нарисова човека с цялата му многоликост“. Станка Пенчева, вече през 2004 г., говори за диагоналната композиция на картините ѝ, за това, че тези диагонали често се сблъскват и се начупват като светкавици, а проф.

Ивайло Мирчев нарича живописиста й „съвременна и противоречива, сурова и експресивна и в същото време, по женски чувствителна, странна и поетична“...

Лиляна Дичева е творец, отхвърлящ каноните. Дори когато разработва библейски, религиозни сюжети, тя същевременно е и богоборец, защото не признава веднъж завинаги даденото, а иска да проникне в същността, да нанесе и своя щрих върху неизсъхващото платно на битието. Затова нейното верую е сплав от възприетите, още в ранна детска възраст от семейството, нравствените закони, които по същество съвпадат с Божиите заповеди, и от вечно съмнение. Съмнението на търсецкия дух, скепсисът на твореца, който е и сътворец на Създателя...

Има две фонетично много близки думи – ЕТИКА и ЕСТЕТИКА. Те са неотделимо свързани и смислово, по същината си...

Надя ПОПОВА

ЖИВОПИСНАТА ПОЕТИЧНОСТ НА ВАСИЛКА МОНЕВА

В галерия „Българи“ Василка Монева показва 18 платна – живописни отрязъци.

Тя е един от безспорните майстори на пейзажа и натюрморта у нас, непрекъснато осъвършенстваща своя стил, вариращ от ярки колоритни петна до монохромни цветни съчетания и носещ чисто нейна поетичност и одухотвореност.

Признавам си, че съм пристрастна. Познавам Васка Монева и нейния спътник в живо-та Марко от първите си стъпки в изкуството през седемдесетте години. Прощъпулникът им съвпада и с моя. Така че взаимно се катерехме по стръмния и привлекателен път на изложбите – общи, на северобългарските художници, индивидуални, взаимно се радвахме на преобразения в ателиета френски колеж във Владиковата градина или Младежкия парк в Русе, опиянявахме се в буквален и преносен смисъл след всяка изложба и среща на сбирките на окръжните групи. Разменяхме информация, жадни за случващото се извън нас, следяхме движението на интересите на Държавната комисия - единственият възможен тогава пазар на живописиста. Останалото бе разменени книги и картини, украсяващи домовете ни, все още тихи и истински преди нахлуването на виртуалния свят в тях.

Оформеният още в детството начин за възприемане на света, ни прави особено възприемчиви към природните състояния, към изчезващия шармантен градски пейзаж на един от най-европейските български градове – Русе, към пренесените в къщи, в старата ваза и фруктиера цветя и плодове, към изронените, приличащи на фрески калкани на къщите, към графичния силует на оголените през есента клони на дърветата, към очертаните на фона на сребристото есенно море и бели дувари рибарски мрежи, потъмнели до черно от употреба и замърсена вода.

Всичко това може да се види в изложените 18 платна на Василка Монева в Галерия „Българи“. Нейните живописни отрязъци са част от тази реална среда, за която все повече губим очите и сетивата, по която бродим „търсейки вас, за да поемем в две посоки своя път“, както ни го посочват названията на две от великолепните й творби.

Зрителят изпитва истинско удоволствие от допира с изкуството на Василка Монева, опияняващо с умелото съчетание на модерна живопис и незагубено естетско чувство. Именно затова тя не престава да е сред безспорните майстори на пейзажа и натюрморта у нас, непрекъснато усъвършенстваща своя стил, вариращ от ярки колоритни петна до монохромни цветни съчетания и носещ чисто нейна поетичност и одухотвореност.

Аксиния ДЖУРОВА

„НЕЩАТА ИЗВЪН НАС“

изложба на Андрей Даниел в галерия СИБАНК, 7 – 31 октомври 2008 г.



Андрей Даниел – „Представи си

След като събра оваците на биеналето „Август в изкуството“ във Варна и на Националните есенни изложби в Пловдив, известният художник Андрей Даниел показа новите си платна и пред столична публика.

Живописният цикъл „Нещата извън нас“ се състои от 7 голямо форматни картини, обединени от прозореца като повтарящ се елемент. Освен като изключително силен и впечатляващ живописец Андрей Даниел се доказва за пореден път и като рядко рефлективен артист. Изкуството му носи по равни дози естетическа наслада и интелектуално предизвикателство. Малцина са българските художници, които успяват да постигнат толкова убедителен баланс на въздействието. Дълбоките емоционални смисли се редуват с иронично и на места дори остро социално чувство. Със средствата на реалистичната живопис авторът създава една серия от метафорични сюжети. Както самият той пише, „...софистицираният ни свят, се е оплел в метафори. Накъдето и да погледне човек, вижда все неща, които му заприличват на други неща, които пък напомнят на... Много се е натрупало в главите ни, в душите ни - мъдрости, знаци, предразсъдъци, спомени, нахлуващи през прозореца, който ни дели от нещата извън нас...“

Фонът с големия прозорец доминира във всяка композиция. Именно той отваря основната фабула в картината към нейния метафоричен смисъл. Действащите лица, независимо дали са портрети на конкретни хора или анонимни силуети дооформят метафората. Те осъществяват връзката между онова далечното и неясното и това в предния план – логич-

ното и конкретното. Тези персонажи и тяхното съзерцателно поведение в картините компресират смисъла на безкрайния утопичен пейзаж, който се разкрива през огромните прозорци. Нещата отвъд са всъщност предизвикани от героите, преживявани, мечтани от тях. Една от картините е посветена на Пикасо.

Друго платно Андрей Даниел посвещава специално на една от загадъчните и малко познати фигури в българското изкуство – Атанас Згалевски.

В „Нещата извън нас“ всеки може да открие нещо от собствения си живот, от своите спомени, от себе си.

Светлана КУЮМДЖИЕВА

ПЛЕНЕРЪТ „МУЗИКАТА НА АВСТРИЯ И НЕЙНАТА СТОЛИЦА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ХУДОЖНИКА“

В българския културен институт „Дом Витгенщайн“ във Виена, в периода между първи и десети септември т.г. се проведе пленерът „Музиката на Австрия и нейната столица през погледа на художника“. В сърцето на Европа, вдъхновени от очарованието на една от най-изисканите европейски столици и музиката на Моцарт, Щраус, Шуберт, Хайдн, художниците Десислава Денева, Деля Чаушева, Камен Кисимов, Николай Иванов, Симеон Панайотов, Стефан Балтов, Сияна Михова и Виктор Ранделович, създадоха произведения със силно художествено и естетическо въздействие. Този проект бе проведен с любезното съдействие на Министерството на културата и българския културен институт „Дом Витгенщайн“ в столицата на Австрия и с изключителната подкрепа на фирма „ЮНайт консултинг“ ООД. Благодарение на всички тях, се осъществи моята идея – проект, няколко изявени живописци (седем български художници и един сръбски автор), обединени от музиката и изразителното изкуство, да покажат пред виенската публика своите творби. Изложбата се откри в присъствието на директора на българския културен институт г-н Петранов, авторите и много гости и приятели на българското изкуство във Виена. Фон на събитието бяха чудесните музикални изпълнения на художника и композитора Николай Иванов.

Изложбата показва какво е за всеки един от участниците австрийската столица и музиката. За Десислава Денева, тя бе синоним на романтика и аристократизъм, доказан през вековете. Тя я свързва с музеите и съвременното австрийско изкуство, което според нея показва една разголваща искреност. Когато чуе името Виена, Деля Чаушева се сеща за великите музикални личности в историята. За нея столицата е сън и мечта, която този пленер направи реалност. Камен Кисимов, който често пътува, я свързва, от своя старна, с многобройните джаз фестивали, с музиката на интересни и красиви инструменти, като арфа, обой, орган, които виждаме и в картините му. За Николай Иванов тази среща е възможност за досег с европейските културни традиции, към които той има специално отношение и много умело интерпретира в своите произведения. За художника Симеон Панайотов градът на Моцарт е столица на културата, известна с големи художници и архитекти, сред които Густав Климт и Хундертвасер са най-близки до светуосещането му. За Сияна Михова столицата на Австрия е градът на един от любимите ѝ архитекти. Според Стефан Балтов музиката е вътъкана в архитектурата на града и когато я види, човек сякаш подсъзнателно чува Моцарт. За сръбския художник Виктор Ранделович, интерпретираната тема е проникновение, което предизвиква поетичното му отношение към действителността.

След представянето във Виена, част от творбите от изложбата ще участват в експозиция, която се представя в средата на октомври във Виенския салон на хотел Кемпински-Зографски в София.

Дочка КИСЬОВА-ГОГОВА

**СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ,
ул.„Шипка“ 6. Изложбен план, месец ноември 2008 година**

Николай Русчуклиев живопис – *съвместна изложба на СБХ и банка „Пиреос“ АД*
5 ноември – 22 ноември, откриване 18 часа, ет. 4

Юбилейна изложба **Борис Коцев (1908-1959)**

100 години от рождението му

7 – 23 ноември, откриване 18 часа, ет. 2

Изложба – „**Турско видео изкуство**“

7 – 23 ноември, откриване 19 часа, ет. 1

Изложба – **Павлин Коцев** – живопис

21 ноември – 8 декември, откриване 17 часа, ет.3

Ретроспективна изложба живопис – **Сергей Петров (1918-2006)**

26 ноември – 9 декември, откриване 18 часа, ет. 4

Конкурс „**Национални награди на АЛИАНЦ България за живопис,
скулптура и графика**“

28 ноември – 7 декември, откриване 18 часа, ет. 1 и 2

Изложбена зала „Райко Алексиев“, ул. Раковски 125

Изложба – **Никола Терзиев-Желязото (1927-2006)** – 4 – 22 ноември, откриване 18 часа.

Изложба – **Цвятко Остоич** – 25 ноември – 9 декември, откриване 18 часа

Изложбена зала „София-Прес“

Атанас Атанасов живопис от 18 ноември, откриване 18 часа

ГРАДСКИТЕ ПЕЙЗАЖИ НА КИРИЛ ХАРАЛАМПИЕВ

В галерия-книжарница София Прес бе представена изложба на младия художник Кирил Харалампиев. Връщам се няколко години назад, когато за първи път видях негова творба. Това се случи на една от изложбите – конкурси за млади автори на Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“. Кирил Харалампиев беше представил своята работа „Път“, която ме впечатли с дълбочината и пластическата си сила. Затова, когато година по-късно бях сред избраните от секция „Живопис“ изкуствоведи да представя кураторски проект в прочутите вече изложби 10 x 5 x 3, не се поколебах заедно с Ивайло Мирчев, Марианжела Анастасова, Марина Маринова и Огнян Цеков, да поканя и него да вземе участие в проекта „Възможностите на голямия формат“.

През последните две години Кирил Харалампиев завърши живопис в Художествената академия, направи няколко самостоятелни изложби, участва в различни проекти и конкурси. Сегашната му изложба „Градски пейзажи“ обединява десетина творби, създадени съвсем наскоро. Кирил Харалампиев определено е дете на града – на този град, който наблюдава всеки ден през прозореца, на онзи, в който е съхранен спомен от пътванията му или на някакъв друг, живеещ във въображението му град. Без значение. Това е „неговото“ пространство, то го вълнува, то го кара да застане пред статива и после да го покаже на публиката такава, каквото го вижда – прекалено урбанизирано, понякога безлично, сливащо се в една обща маса, където само тук – там проблясват светлини, издаващи, че някъде тече живот, но като истински художник, над знаците и силуетите, над пределно обобще-

ните форми той рисува някъде луна, другаде – слънце и така придава на пейзажите си романтичен нюанс.

Постиженията на Кирил Харалампиев в тази изложба са такива, че наблюдаваме един вече изграден възглед за живописца, в който се срещат неговата артистична индивидуалност и неговото разбиране за пространството, формата и цвета. Към монументалността, която му е присъща по - начало, той е прибавил и други две качества. Първото е в подчертаната пластичност на работите му, второто – в променената му концепция за цвета. Тъмният колорит е отстъпил място на бялото, на способността му да изгражда една нова и различна светла тоналност със сложно степенуване на тоновете. В живописната повърхност на картините му пак присъстват интензивното черно и червено, но те вече не са единствините. При този нов начин на работа се постига и ново излъчване, което е едновременно материално и много ефирно.

Макар и съвсем млад художник, Кирил Харалампиев вече е избрал своя път. Това е пътят от творбата, която ме впечатли преди няколко години – отворен за идеи, пластически осмислен, емоционален. Надявам се да го следва.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

ИЗЛОЖБА НА ХРИСТО ХАРАЛАМПИЕВ И КАМЕН ЦВЕТКОВ В ГАЛЕРИЯ „СОФИЯ ПРЕС“

Ако бях циник щях да кажа, че изкуството отдавна е мъртво. Ако бях скептик, думите ми щяха да се отнасят до смъртта на класическото изкуство и да твърдят, че само авангардното, нетрадиционното, шокиращото има място под слънцето. Ако бях наивник, щях да кажа, че изкуството има нужда от нас. Всъщност ние – хората – се нуждаем от изкуство. Безнадеждно остаряло ли е това схващане или просто е естествено, макар и на мнозина да изглежда безперспективно. Уязвим ли става човек, когато се въодушеви и покаже това на останалите? Когато изпита разтърсващата емоция на приемането и приобичаването. Чувства ли се тогава слаб и безпомощен? Това ли е причината в него да се таи готовността

да отрицава, да пренебрегва, да принижява стойността на стореното от другите и така да подхранва своето недостигащо самочувствие. Нима възхищението е признак на слабост? Е тогава аз съм слаб и не ме е срам да си го призная. Не се страхувам да кажа, че не минава ден, без да се почувствам неуверен, недостатъчно разбиращ света, хората, собствения си живот. Но пък имам силата и радостта да разперя ръцете си и да приема постигнатото от другия. Да му се зарадвам без капка завист, защото той поставя на логичните им места части от моя свят, които са се нуждаели от това преподаване.

Релефите от тази изложба на Христо Харалампиев и Камен Цветков правят това за мен. Надявам се - и за други. Те всъщност са онази малка плоскост, на която скулпторите могат да намерят огромно пространство за създаване на свои чудеса. Всеки от тях си служи с моделирането, за да създаде логаритъма на творбата си, но всъщност, без дори да подозират, сами са се превърнали в модели. Неусетно търсещите са станали плячка на идеята, която ги обсебва и не ги пуска на свобода, докато не бъде постигнато желаното. Но те не се и нуждаят от тази свобода, защото изпитват удовлетворение от съжителството с нея, от отдаването си, от своето доброволно



Христо Харалампиев

„робството“. Изисква се обаче и смелост да разголиш нещо от себе си, което най-много подлежи на скриване - чувствителността. Това е голота, за която им е нужен повече кураж, отколкото за голотата на телесното, защото разкрива същности. И най-вече разкрива нещо, което е уникално, различно от всички останали и затова е толкова интересно. Говори за схващания за света и хората, за миналото и настоящето, позволява да се надниква дори в бъдещето, зараждащо се в този момент. Говори за мислите на художника – мисли, които ние, обикновените хора, сякаш се страхуваме да изричаме на глас.

Христо Харалампиев винаги се е интересувал от светлината. Очертанията и повърхностите на изобразеното върху релефите за него са само повод, който го отвежда до откриване на първопричини. Светлината е друга „материя“, която има неприсъщи на нищо друго в света качества. Качества, използването на които позволява нов тип свобода. Посредством светлината при него мъртвият метал добива своя собствена, непонятна, необяснима, изненадваща виталност. Той се е превърнал в огнище, излъчващо естествена енергия, която тържествува над инертното. Енергия, започваща точно от там, където свършва материалът, и носеща в себе си непознати съставки, за които и до момента стои незапълнено мястото в Менделеевата таблица.

Естественото излъчване на материала, неговата фактура и топлина съчетани с характера на образа са водещи в релефите на Камен Цветков. Защо ли? Защото разбира, че секретът на творчеството е да се съхраниш със своите особености. Това е задача почти както при съществуването на видовете – но с обратен знак. Тук не трябва да се приспособяваш към средата. На никаква цена. И трябва да впрегнеш всичката възможна енергия на съществуване си, за да оставаш такъв, какъвто си, въпреки променящата се действителност и въпреки обременяващото обкръжение. С непринудения изказ в релефите си Камен доказва, че лишеният от живеящ педантизъм, повърхностната патетика или сигурността на рутината са единствено признаци на обедняла интуиция. И в увеличената интензивност на възприемане на това, което е пред погледа на всички и по тази причина са престанали да го забелязват, той открива една от тайните на новото.

Ще обърна внимание на нещо, което е невъзможно да не сме почувствали. Все по-често мислим на дребно, мечтаем на дребно, живеем на дребно. Стремим се към това, което е в обсега на окото и ръката ни. А важното е отвъд хоризонта. И на достойния му е достатъчно само да знае, че то съществува. Не му е необходимо да го съзри и докосне, а да го търси, дори при наличието на риск никога да не стигне достатъчно близо до него. Недоволството е това, което кара и двамата да напускат проверената територия на малкия свят, с който всеки човек разполага, и да се приземят в непознати пространства, преслед-

вайки предизвикателството на идеалното. Самото правене на изкуство е пътуване към друг свят. Свят, който на всички ни е необходим. И ако не успяваме да го достигнем, то поне, както ни показват Камен и Христо, сме в състояние да се придвижим още няколко крачки към него.

Малко ли е това?

Николай БОШЕВ



Камен Цветков